

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
Kolegium Mediów i Komunikacji Społecznej

Streszczenie rozprawy doktorskiej

**Procesy mediatyzacji w branży szkoleniowej w Polsce w pierwszym roku
pandemii COVID-19**

Magdalena Popek

Promotor
dr hab. Andrzej Adamski, prof. WSiIZ

Rzeszów 2023

Streszczenie

Rozprawa porusza zagadnienia związane z obrazem przebiegu i zakresu procesów mediatyzacji szkoleń w dyskusjach trenerów biznesu w crowdlearningowej grupie Trener Trenerowi Trenerem w pierwszym roku pandemii COVID-19 i roku poprzedzającym pandemię. Całość pracy składa się z 6 rozdziałów. Trzy pierwsze rozdziały dotyczą podstaw teoretycznych przeprowadzonych badań, rozdział czwarty wprowadza tematykę pojawiającą się w badaniu empirycznym, zaś rozdział piąty i szósty dotyczą podjętej metodologii, założeń i prezentacji przeprowadzonych badań i wniosków.

Poprzedzony wstępem, prezentującym podstawowe założenia, pytania badawcze i cel pracy, rozdział pierwszy porusza zagadnienia związane z podstawami teoretycznymi dyscypliny, w której przeprowadzono badania. Rozdział zatytułowany „Komunikowanie organizacyjne” realizuje cele definicyjne, związane z zaprezentowaniem umiejscowienia rozprawy w dyscyplinie. Rozdział zarysowuje historyczne podstawy interdyscyplinarnej nauki o komunikowaniu i mediach, definiuje komunikację i komunikowanie oraz ich typy, kierunki i zakresy w celu zaprezentowania komunikowania organizacyjnego jako elementu społecznego systemu komunikowania. Komunikowanie organizacyjne zaś, którego część stanowią szkolenia pracowników, omówione zostało przez pryzmat kierunku i poziomów komunikowania, w odniesieniu do różnych modeli struktury organizacyjnej oraz w odniesieniu do rozwoju cyfryzacji – modeli pracy na odległość.

Rozdział drugi stanowi kontynuację rozważań zapoczątkowanych w rozdziale pierwszym i porusza tematykę mediatyzacji komunikacji. W rozprawie przyjęto definicję mediatyzacji Hjarvarda, określającą zjawisko to jako dwukierunkowy meta-proces społeczny, w którym media stanowią instytucję (podmiot) samą w sobie oddziałującą swą logiką na różne sfery życia społecznego, wpływając na ich konieczność dostosowania się do tej logiki, z drugiej strony zaś jako nieustanną integrację mediów ze sferami życia społecznego, rozwijające się za pośrednictwem różnych sfer życia poprzez media. Ponadto, rozdział drugi porusza tematykę związaną bezpośrednio z badanym okresem i nasileniem mediatyzacji w tym czasie – kalendarium pierwszego roku pandemii COVID-19 oraz rekomendacji UE i Polski związanych z tematyką edukacji pracowników, organizacji pracy i mediów. Trzecim poruszonym aspektem są konsekwencje omówionych restrykcji dla organizacji pracy - w formie zdalnej, telepracy i hybrydowej.

Rozdział trzeci, jako kontynuacja refleksji o mediatyzacji komunikacji organizacyjnej, porusza tematykę mediatyzacji szkoleń, ewolucji szkoleń przed oraz w okresie pandemii

COVID-19. Omówione zostały aspekty *lifelong learningu* związane z edukacją odbywającą się przez całe życie, aspekty związane z rozwojem kompetencji cyfrowych, formami edukacji mieszanej (*blended learning*), *d-learningu*, *m-learningu* oraz *e-learningu*.

Rozdział czwarty stanowi łącznik pomiędzy rozdziałami poświęconymi komunikacji organizacyjnej, mediatyzacji szkoleń i komunikacji organizacyjnej a częścią empiryczną. W rozdziale tym zarysowany jest pokrótce przegląd wydarzeń, jakie miały miejsce na przestrzeni ostatniego stulecia, doprowadzające do zmiany w postrzeganiu pracownika i jego potrzeb – od szkół fabrycznych po indywidualne szkolenia i postrzeganie ludzi jako kapitału, w który warto inwestować, stanowiącego podstawę rozwoju organizacji. Rozdział ten zawiera również definicje trenera biznesu, kompetencje, jego formy pracy i mierzenia efektywności pracy, definicje pokrewnych ról zawodowych, z jakimi potocznie mylony lub utożsamiany jest trener przez odbiorców usług związanych z rozwojem osobistym i zawodowym.

Rozdział piąty zawiera opis metodologii badań własnych. W rozdziale omówione zostały problem badawczy, założenia, cele, pytania, hipotezy oraz opis doboru grupy i metod badawczych. W rozdziale opisane również zostały przyjęte metody – analiza zawartości *desk research* oraz indywidualny wywiad pogłębiony (*IDI*) stanowiący uzupełnienie przeprowadzonej analizy. Przeprowadzona analiza zawartości obejmuje zawartość dyskusji trenerów biznesu o szkoleniach online w największej społeczności internetowej na portalu Facebook w okresie dwóch lat – rok poprzedzający pojawienie się pandemii COVID-19 i pierwszy rok pandemii.

Rozdział szósty stanowi szczegółowy opis wyników przeprowadzonej analizy zawartości i wywiadów pogłębionych. Rozdział podzielony jest na dwie części – pierwsza z nich odnosi się do postawionych do części ilościowej hipotez. Omówione zostały aspekty składające się na obraz przebiegu i zakresu procesów mediatyzacji szkoleń w dyskusjach trenerów. Pojawiły się treści związane, między innymi, z korzystaniem z nowych mediów i cyfrowych narzędzi komunikacyjnych w badanych okresach, wybieranych najczęściej narzędzi, nastawienia, nasilenia w komunikowaniu o poszczególnych aspektach, tematyce poruszanej w dyskusjach, zmianach w sposobie organizowania szkoleń. Część druga rozdziału przedstawia prezentację wypowiedzi z *IDI* odnoszących się do etapów adaptacji do szkoleń zapośredniczonych przez nowe media, będących uzupełnieniem wobec treści wynikających z przeprowadzonej analizy zawartości. W rozdziale omówiono weryfikację postawionych hipotez.

Rozprawa podsumowana została zakończeniem i refleksją o dalszych perspektywach rozwoju szkoleń w formie zdalnej i badań w tym zakresie.